

ERZURUM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ
2026-2027 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI

RUH SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERS
KİTAPÇIĞI

DERSTEN SORUMLU ÖĞRETİM ELEMANLARI

Doç. Dr. Nurgül KARAKURT

Doç. Dr. Zeynep ÖZTÜRK

ERZURUM
2026

İçindekiler Tablosu

1. ERZURUM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ MİSYON, VİZYON VE DEĞERLERİ	3
2. RUH SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ HEMŞİRELİĞİ DERSİ	5
2.1. Dersin Tanımı ve Amacı.....	5
2.2. Dersin İçeriği.....	5
2.3. Dersin Öğrenme Çıktıları	5
2.4. Dersin Öğretim Yöntem ve Teknikleri.....	5
2.5. Dersin İçeriğinde Ele Alınan Hemşirelik Tanıları	6
2.6. Dersin Değerlendirmesi.....	7
2.7. Eğitimde Öğrenciden Beklentiler	8
3. RUH SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ HAFTALIK DERS PROGRAMI	9
4. UYGULAMA REHBERLERİ	17
4.1. Ruh Sağlığı Ve Hastalıkları Hemşireliği Dersi Hasta Gözlemi İşlem Basamakları	17
4.2. Psikiyatri Klinikleri Uygulama Beceri Listesi.....	17
4.3. Uygulama Değerlendirme Formu	18
5. KLİNİK ÇALIŞMA İLKELERİ	19
6. RUH SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ BAKIM PLANI FORMU	20

ERZURUM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ

RUH SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERS KİTAPÇIĞI

**1. ERZURUM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ MİSYON, VİZYON VE DEĞERLERİ**

Misyonumuz; Sağlık Bilimleri Fakültesi olarak, çağdaş bilgi ile donatılmış, araştırma ve projelerinde çağın gereksinimlerine uygun bilgiler üreten ve edindiği bilgileri toplumun her kesimine aktarma yeteneğine sahip, evrensel değerler ışığında insan haklarına saygılı, toplumsal sorunlara duyarlı, sağlık düzeyini geliştirmeyi hedeflemiş, araştıran ve analitik düşünen sağlık personeli yetiştirmektir.

Vizyonumuz; Sağlık alanında Türkiye'de ve Dünyadaki Üniversitelerle bilgi alışverişinde bulunan, Sağlık araştırmalarına öncülük eden lider bir kurum olmayı hedefleyerek topluma kaliteli sağlık hizmeti sunacak personel yetitiren öncü fakülte olmaktır.

Hemşirelik Bölümü Amaçları;

1. Hemşirelik Bölümü hemşirelik mesleğini insan hakları, mesleki değerler ve etik ilkeler çerçevesinde yerine getiren, kendi kendine öğrenme, problem çözme, eleştirel düşünme becerileri ile hemşirelik bakımını profesyonel standartlar çerçevesinde planlayan, uygulayan ve değerlendiren hemşireler yetiştirir. Eğitim programı hemşirelik bakımına karar verme becerisini yükseltme, hemşirelik girişimlerinde bağımsız, araştırmacı, eğitici davranma, ekip çalışması, hemşirelik bakımında etik değerlere uygun hareket etme, liderlik rolünü üstlenme, bilimsel bir araştırma projesi planlayıp başarı ile tamamlama gibi beceriler göz önüne alınarak hazırlanmış ve sürekli güncellemesi sağlanmıştır.
2. Mezunlarımız ağılık hizmeti veren tüm özel ve devlet kuruluşlarında hemşire, yönetici hemşire, eğitim hemşiresi, kalite koordinatörü, işyeri hemşiresi, okul sağlığı hemşiresi olarak çalışabilirler. Pedagoji sertifikası alarak sağlık mesleki liselerinde öğretmen olarak, yükseköğretim kurumlarında akademisyen olarak çalışabilirler.

Hemşirelik Bölümü Program Çıktıları:

Beceriler
Bilişsel- Uygulamalı
TYYC-1 - Kanıta dayalı edindiği temel hemşirelik bakım becerilerini yerine getirmek TYYC-2 - Birey, aile ve toplumun en üst düzeyde fizyolojik, psikolojik ve sosyal işlevlerini sürdürebilmeleri için gerekli hemşirelik bilgisine sahip olmak TYYC-8 - Toplumsal, ekonomik, siyasal değişim ve gelişmeleri takip edebilecek genel kültür bilgisine sahip olmak TYYC-9 - Disipliner ve multidisipliner iş birliği yapmak TYYC-11 - Hemşirelik uygulama, araştırma ve yönetiminde bilişim teknolojilerini kullanmak
Yetkinlikler
Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği
TYYC-5 - Sağlık bakım uygulamaları ve hemşirelik mesleğinin gelişimine katkı sağlayacak araştırma, proje ve etkinliklerde yer almak TYYC-6 - Kendi kendine öğrenme, problem çözme, eleştirel düşünme becerileri ile hemşirelik bakımını profesyonel standartlar çerçevesinde planlamak, uygulamak ve değerlendirmek
Öğrenme Yetkinliği
TYYC-2 - Birey, aile ve toplumun en üst düzeyde fizyolojik, psikolojik ve sosyal işlevlerini sürdürebilmeleri için gerekli hemşirelik bilgisine sahip olmak TYYC-4 - Hemşirelik uygulamaları, araştırmaları ve yönetiminde kişilerarası iletişim becerilerini kullanmak TYYC-6 - Kendi kendine öğrenme, problem çözme, eleştirel düşünme becerileri ile hemşirelik bakımını profesyonel standartlar çerçevesinde planlamak, uygulamak ve değerlendirmek TYYC-7 - Bilimsel bilgiye ulaşabilmek ve uluslararası meslektaşları ile etkili iletişim kurabilecek düzeyde en az bir yabancı dili kullanmak
İletişim ve Sosyal Yetkinlik
TYYC-4 - Hemşirelik uygulamaları, araştırmaları ve yönetiminde kişilerarası iletişim becerilerini kullanmak TYYC-5 - Sağlık bakım uygulamaları ve hemşirelik mesleğinin gelişimine katkı sağlayacak araştırma, proje ve etkinliklerde yer almak TYYC-7 - Bilimsel bilgiye ulaşabilmek ve uluslararası meslektaşları ile etkili iletişim kurabilecek düzeyde en az bir yabancı dili kullanmak TYYC-8 - Toplumsal, ekonomik, siyasal değişim ve gelişmeleri takip edebilecek genel kültür bilgisine sahip olmak TYYC-9 - Disipliner ve multidisipliner iş birliği yapmak
Alana Özgü Yetkinlik
TYYC-3 - Hemşirelik mesleğini insan hakları, mesleki değerler ve etik ilkeler çerçevesinde yerine getirmek TYYC-11 - Hemşirelik uygulama, araştırma ve yönetiminde bilişim teknolojilerini kullanmak

2. RUH SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ

2.1. Dersin Tanımı ve Amacı

Bu dersin amacı; Ruh sağlığının korunması ve geliştirilmesi, ruhsal bozuklukların bakımı, tedavi ve rehabilitasyonunu sağlamak ve psikiyatri hemşireliği uygulama süreçlerini öğrenmek ve aynı zamanda ruhsal hastalıklara yönelik acil durumlar konusunda bilgi tutum ve beceri kazandırmaktır.

2.2. Dersin İçeriği

Bu ders; Çocuk-ergen ve yetişkinlik dönemine ait ruhsal bozukluklar, klinik alt tipleri, nedenleri, belirti ve bulgular, seyir, tedavi ve hemşirelik uygulama süreçleri hakkında bilgi ve beceri kazanmaya yönelik başlıkları içermektedir.

2.3. Dersin Öğrenme Çıktıları

Bu dersi tamamladığında öğrenci:

1. Ruhsal bozuklukları olan bireylere hemşirelik süreci doğrultusunda bütüncül yaklaşımla bakım verebilme
2. Ruhsal bozuklukları olan bireylerin tedavisini uygulayabilme
3. Edindiği bilgiler doğrultusunda eğitsel ve yönetsel aktivitelere katılabilmek
4. Ruhsal bozuklukları olan bireylerle çalışırken hasta hakları ve etik ilkelere uygun davranabilme
5. Ruh sağlığı ekibinin diğer üyeleriyle ve hasta yakınlarıyla profesyonel iletişim ve işbirliği sağlayabilme
6. Edindiği bilgiler doğrultusunda sorun saptayarak araştırma planlayabilme
7. Ruhsal bozuklukları olan bireyler ve aileleriyle çalışırken kendi duygu ve düşüncelerinin farkında olabilmek

2.4. Dersin Öğretim Yöntem ve Teknikleri

Bu ders, yüz yüze olarak yürütülecektir. Ders, sunum, tartışma, görsel işitsel materyaller, grup/bireysel çalışmalar, laboratuvar çalışması ve ödevlerin bir kombinasyonu olarak yürütülür. Dersin işleyişinde; aktif öğretim yöntemleri (anlatım, tartışma, soru-cevap, beyin fırtınası, kavram haritası, vaka tartışması, sorun çözme, yansıtma ve klinik karar verme (hemşirelik süreci), ödev, örneklendirme/gösterim (video, film gösterimi ve tartışması), gösterme ve gösterip yaptırma, rol play uygulamaları gibi yöntem ve teknikler) kullanılır. Ayrıca ders içeriğinde yer alan bazı konularda davetli konuşmacılar yararlanılır.

Öğrenciler, ders programında belirtilen kaynakları okumak, verilen ödevleri yönergesine göre hazırlamak ve zamanında teslim etmekle yükümlüdür. Kaynakların ders öncesinde okunması dersin başarılmaması için gereklidir. Temel kaynak olarak tanımlanan kitaplara (Ruh Sağlığı ve Psikiyatri Hemşireliği, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Psikiyatri Hemşireliği, Ruh Sağlığı ve Bozuklukları) ek olarak verilen okumalar bireysel gelişimi destekleyecektir.

Uygulama, öğretim elemanları ve klinik rehberler rehberliğinde T.C. Sağlık Bakanlığı Erzurum Şehir Hastanesi ve Erzurum Toplum Ruh Sağlığı Merkezi'nde yürütülmektedir.

Bakım planlarında ve ödevlerin hazırlığı sürecinde kanıta dayalı bakım uygulamalarından yararlanılması ve ilgili kaynaklara atıfta bulunulması gerekmektedir. Kanıtlara Web of Science, Pubmed, Google Akademik, Ulakbim, Dergi Park, org., edu. gibi ulusal ve uluslararası bilimsel içerikli web sitelerinden yararlanılarak ulaşılabilir. Kanıtlara ulaşılabilen web sitelerinin adresleri aşağıda verilmiştir.

- CINAHL - <https://www.ebscohost.com/nursing/products/cinahl-databases>
- Cochrane Library- <https://www.cochranelibrary.com/>
- Oncology Nursing Society- <https://www.ons.org/>
- Rochester University Evidence-Based Resource Guide <https://www.urmc.rochester.edu/search.aspx?q=Evidence%20based>
- Ulakbim - <http://ulakbim.tubitak.gov.tr/>
- PubMed- <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/>
- Ovid - <https://www.ovid.com/site/index.jsp>
- ScienceDirect- <https://www.sciencedirect.com/>
- BMJ Evidence-Based Medicine - <https://ebm.bmj.com/>
- HEMAR-G - <http://hemarge.org.tr/>
- Opengrey- <http://opengrey.eu>
- NIHR- <https://www.nihr.ac.uk/>
- Sigma Global Nursing- <https://www.sigmanursing.org>
- Wiley Online Library <https://onlinelibrary.wiley.com/>
- APA-PsycINFO- <https://www.apa.org/pubs/databases/psycinfo/>
- Proquest Nursing & Allied Health https://www.proquest.com/productsservices/pq_nursingahs_shtml.html
- Joanna Briggs Institute- <http://joannabriggs.org>
- EBSCQ- <https://www.ebsco.com>
- Campbell Collaboration - <https://www.campbellcollaboration.org/>
- York Univesity of Evidence-Based Nursing Center <https://www.york.ac.uk/healthsciences>
- Agency for Healthcare Research and Quality(AHRQ)- <https://www.ahrq.gov/>

2.5. Dersin İçeriğinde Ele Alınan Hemşirelik Tanıları

Hemşirelik uygulamalarının amacı öğrencilerin karmaşık sağlık problemlerine yönelik bireyselleştirilmiş ve bütüncül bakımı sunabilecek bilgi ve becerileri elde etmesidir. Bu bakış açısını güçlendirmek üzere bu derste ele alınacak hemşirelik tanıları aşağıdaki gibidir:

- Düşünce Süreçlerinde Bozulma
- Duyusal algılamada bozulma
- Kendine Zarar Verme Riski
- İntihar Riski
- Başkalarına Zarar Verme Riski
- Korku

- Sosyal Etkileşimde Bozulma
- Etkisiz Bireysel Başetme
- Anksiyete
- Kronik Konfüzyon
- Ali İçi Süreçlerde Bozulma
- Terapötik Rejimi Etkisiz Yönetme
- Düşük Benlik Saygısı
- Trama Sonrası Sendrom
- Tamamlanmamış Yas
- Öz Bakımda Yetersizlik
- Beden Gereksiniminden Az Beslenme
- Uyku Örüntüsünde Bozulma
- Sözel İletişimde Bozulma
- Güçsüzlük
- Ümitsizlik
- Bilgi Eksikliği
- Yaralanma Riski
- Yalnızlık Riski
- Etkisiz İnkâr
- Yas-Kronik Keder
- Konstipasyon
- Acı Çekme
- Tedavi Planını Yönetmede Bireysel Yetersizlik

2.6. Dersin Değerlendirmesi

Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersinde başarılı olmak için, öğrenci devam şartını yerine getirmiş olsa bile, birimlerin uygulama esaslarında belirtilen uygulamaları başarı ile tamamlamak zorundadır. Devamsızlıkları nedeniyle başarısız sayılan öğrencilerin listesi, yarıyılın/yılın son haftası içinde ilan edilir. Dersin değerlendirilmesi bir ara sınav, bir yarıyıl sonu sınavı ve uygulama notu ile yapılır. Dersin değerlendirilmesi bir ara sınav, bir yarıyıl sonu sınavı ve uygulama notu ile yapılır. Hemşirelik Bölümü Uygulamalı Dersler İlke ve Esasları ve Yükseköğretim Kurumlarında Uzaktan Öğretime İlişkin Usul ve Esaslar uygulanır.

Tablo 1. Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Dersinin Değerlendirilmesi

Değerlendirme yöntemi	Dönem içi etkinlikler notu	Dönem sonu etkinlikler notu	Başarı Notu
Sınavlar	Ara sınav notu (%25) +Uygulama notu (%25)	Yarıyıl sonu sınavı notu (%50)	Dönem içi etkinlikler notu (%50) + Dönem sonu sınavı notu (%50)

2.7. Eğitimde Öğrenciden Beklentiler

1. Ders Belgelerini Okumak: Öğrencilerin dersin beklentilerini anlamak için tüm ders belgelerini (ör. Ders Bilgi Kitapçığı, ödevler) okumaları önemlidir. Bu, öğrencilerin tüm ders etkinliklerini uygun şekilde planlamasına olanak tanır.
2. Ders başarısı için derse katılım çok önemlidir. Yüz yüze bir derste, öğrenci katılımı, öğrenim planında belirtilen derslere düzenli olarak giriş yapmak, hazırlanmak ve öğretim elemanları tarafından **gerekli görülen tüm akademik faaliyetlere katılmak** olarak tanımlanır.
3. Zaman Yönetimi: Derslerde zamanı ve derse katılımı dikkate almalıdır. Bu nedenle, öğrencinin iyi organize olması ve **dersin programına ve önemli tarihlerine dikkat etmesi** gerekir.
4. Akademik Dürüstlük: Akademik dürüstlük, derslerin temel taşıdır. Herhangi bir kopya, aşırma vb. etik ihlal, öğrencinin değerlendirmesinde dikkate alınır.
5. Gerekli Materyalleri Edinme: Öğrenciler açık erişimle ulaşabildiği kütüphane kaynaklarının yanı sıra gerekli ders kitapları vb. gerekli tüm ders materyallerini edinmelidir.
6. İletişimde Kalma: Derste öğrencilerin akranları ve öğretim elemanları ile etkileşimi, oldukça önemlidir. Öğrenciler, öğrenmeyi kolaylaştırmak için derslerde tüm iletişim kanallarını kullanarak aktif rol almalıdırlar.
7. Kıyafet ve Davranış: Tüm eğitimlerde öğrenciler, görgü kurallarına uygun kıyafetle hazır bulunma ve davranma sorumluluğuna sahiptir.

Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersine ilişkin sorularınızı öğretim elemanına aşağıdaki e-mail adreslerinden iletebilirsiniz.

Öğretim Elemanları	İletişim/mail adresi
Dr. Öğr. Üyesi Nurgül KARAKURT	Nurgul.karakurt@erzurum.edu.tr
Dr. Öğr. Üyesi Zeynep ÖZTÜRK	Zeynep.ozturk@erzurum.edu.tr

3. RUH SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ HAFTALIK DERS PROGRAMI

HAFT A	KONU	ÖÇ	PÇ	YÖNTEM	TEKNİK	ÖDEVLER/ UYGULAMA	KAYNAKLAR/OKUMALAR
1	Psikiyatri Hemşireliğine Giriş/ Psikiyatri Hemşireliği'nin Tarihçesi	ÖÇ3, ÖÇ7	TYYÇ-8, TYÇ-6	Anlatma Örnek olay Tartışma Açıklama: Sunuş (anlatım)	Soru-Cevap Bilgisayar destekli öğretim Web tabanlı öğretim	Psikiyatri Hemşireliği'nin tarihçesinde önemli olan kişileri araştırmak	http://www.hacettepehemsirelikdergisi.org/pdf/pdf_HHD_193.pdf https://bakirkoyruhsinireah.saglik.gov.tr/TR,101637/kurucumuz.html
1	Ruh Sağlığı ve Ruh Sağlığını Etkileyen Faktörler, Psikiyatri Hemşireliğinde Sınıflandırma	ÖÇ1, ÖÇ3	TYYÇ-2, TYÇ-8	Anlatma Örnek olay Tartışma	Soru-Cevap Bilgisayar destekli öğretim Ödev Gözlem	Psikiyatri Kliniği'nde hasta eğitim süreci, Hasta bireyi etkileyen faktörleri gözlemleme	Çam, O., & Engin, E. (2014). Ruh Sağlığı ve hastalıkları hemşireliği bakım sanatı. İstanbul Tıp Kitabevi. Öztürk, M. O., & Uluşahin, A. (2014). Ruh sağlığı ve bozuklukları. Nobel Tıp Kitabevleri.
2	Psikiyatrik Belirti ve bulgular	ÖÇ1	TYYÇ-2	Anlatma Örnek olay Tartışma	Soru-Cevap Beyin Fırtınası Örnek olaylar üzerinen vaka analizi	Psikiyatri kliniğinde tedavi gören bir hastayı gözlemleyerek belirti ve bulgularını analiz etme	Görker, I., Korkmazlar, Ü., Durukan, M., & Aydoğdu, A. (2004). Çocuk ve ergen psikiyatri kliniğine başvuran ergenlerde belirti ve tanı dağılımı. <i>Klinik Psikiyatri Dergisi</i> , 7(2), 103-110. https://www.antalyapsikiyatri.com/yetiskin-psikolojik-sorunlari/ruhsal-hastaliklarda-belirti-ve-bulgular

2	Psikiyatri Hemşireliğinde Hemşirelik Süreci ve Etik	ÖÇ1, ÖÇ4	TYYÇ-3, TYYÇ-6	Bireysel çalışma buluş (örnek olay) stratejilerini kullanarak bilişsel ve duyuşsal öğrenme alanı geliştirmeye katkı sunar	Soru-CevapBilgisayar destekli öğretim Web tabanlı öğretim Ödev	Toplum Ruh Sağlığı Merkezi'nde tedavi gören bir vakanın analizi	https://hemsirelersitesi.net/psikiyatri-vaka-analizi/ https://www.antalyapsikiyatri.com/yetiskin-psikolojik-sorunlari/ruhsal-hastaliklarda-belirti-ve-bulgular
3	Toplum Ruh Sağlığı Merkezleri	ÖÇ3, ÖÇ5	TYYÇ-5, TYYÇ-9	Anlatma Grup çalışması	Soru-Cevap Bilgisayar destekli öğretim Örnek olaylar üzerinen vaka analizi	Psikiyatri Hemşireliği Veri Formu üzerinden uygulama yapma	Psikiyatri Hemşireliği Veri Formu.pdf
3	Benliğin Savunma Düzenekleri	ÖÇ7	TYYÇ-6	Anlatma Bireysel çalışma Örnek olay	Beyin Fırtınası Örnek olaylar üzerinen vaka analizi	Toplum içerisinde sergilediğimiz hareketlerden örnek vererek beyin fırtınası yapma	https://www.medikalakademi.com.tr/ruhun-kalkanlari-nelerdir-benligin-savunma-duzenekleri/
4	Nörofizyoloji	ÖÇ1	TYYÇ-2	Anlatma Tartışma Bireysel çalışma	Soru-CevapBilgisayar destekli öğretim	İnternet aracılığı ile beyin yapıları ve loblar hakkında videoları izleme	https://www.youtube.com/watch?v=eCSLZMzxmvc https://www.youtube.com/watch?v=zyHq2LC25Bw&list=PLNWobUyc2Xvjo6IQEy6EnH1NMiiVX_YIM

					Web tabanlı öğretim Ödev		https://www.youtube.com/watch?v=aN9efIa1qFQ
5	Şizofreni Açılımı Kapsamında ve Psikoza Giden Diğer Bozukluklar ve Hemşirelik Yaklaşımı	ÖÇ1, ÖÇ2	TYYÇ-1, TYYÇ-6	Anlatma Tartışma Örnek olay Problem çözme Bireysel çalışma	Soru-cevap Gözlem Bilgisayar destekli öğretim Web tabanlı öğretim Ödev	Şizofreni hakkında genel eğitim videolarını izlemek, şizofreni hastalığını konu alan bir film izlemek (Zindan Adası) (Akıl Oyunları)	https://www.youtube.com/watch?v=VSBHnVc3mbk https://www.youtube.com/watch?v=NblXUCmPyxc

6	İki Uçlu ve İlişkili Bozukluklar, Depresyon Bozuklukları ve Hemşirelik Yaklaşımları	ÖÇ1, ÖÇ2	TYYÇ-1, TYYÇ-4	Anlatma Örnek olay Tartışma Açıklama: Sunuş (anlatım), buluş (örnek olay) stratejilerini kullanarak bilişsel ve duyuşsal öğrenme alanı geliştirmeye katkı sunar	Soru-Cevap Bilgisayar destekli öğretim Web tabanlı öğretim Ödev Gözlem Görüşme Beyin fırtınası	Psikiyatri kliniğinde duygu durum bozukluğu tanisiyla yatan bir hastayı gözlemleyip değerlendirmek	http://pbsciences.org/pdf/EN-JMOOD-553ff933.pdf https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/355398 https://www.researchgate.net/profile/Atilla_Tekin/publication/330854105_The_frequency_of_dissociation_and_childhood_trauma_among_obsessive-compulsive_patients_by_comparing_with_healthy_controls/links/5c58417592851c22a3a8cdaf/The-frequency-of-dissociation-and-childhood-trauma-among-obsessive-compulsive-patients-by-comparing-with-healthy-controls.pdf
7	Kaygı Bozuklukları, Örselenme ve Tetikleyici Etkenle İlişkili Bozukluklar ve Hemşirelik Yaklaşımları	ÖÇ1, ÖÇ5	TYYÇ-4	Anlatma Örnek olay Tartışma	Soru-Cevap Bilgisayar destekli öğretim Web tabanlı öğretim Ödev Gözlem Görüşme	Psikiyatri kliniğinde kaygı bozukluğu tanisiyla yatan bir hastayı gözlemleyip değerlendirmek	http://www.deuhyoedergi.org/index.php/DEUHYOED/article/view/491 https://www.researchgate.net/profile/Ebru_Yurdaguel_Altintas/publication/282584516_Panik_Bozuklukta_Yasam_Kalitesi_3_Aylik_Izlem_Calismasi/links/58bd252c45851591c5e4024a/Panik-Bozuklukta-Yasam-Kalitesi-3-Aylik-Izlem-Calismasi.pdf

7	Obsesif-Kompulsif Bozukluklar(OK B),Disosyatif (Çözülme) Bozuklukları, Bedensel Belirti Bozuklukları ve İlişkili Bozukluklar ve Hemşirelik Yaklaşımları	ÖÇ1, ÖÇ5	TYYÇ-4	Anlatma Örnek olay Tartışma	Soru-Cevap Bilgisayar destekli öğretim Web tabanlı öğretim Ödev Gözlem Görüşme	Psikiyatri kliniğinde OKB tanisiyla yatan bir hastayı gözlemleyip değerlendirmek	http://submission.noropsikiyatriarsivi.com/MGSDosyalar/2018/1120/-erkenBaski-NPA20571Obsesifkompulsifbozukluk-gfgnpt.pdf https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/98000
			8. HAFTA ARA SINAV				
9	Nörogelişimler Bozukluklar, Dışa Atım Bozuklukları ve Hemşirelik Yaklaşımları	ÖÇ1	TYYÇ-2	Anlatma Bireysel çalışma Örnek olay Tartışma Film İzletme	Soru-Cevap Bilgisayar destekli öğretim Web tabanlı öğretim Ödev Gözlem Görüşme	Filmdeki demanslı bireyi gözlemleyip değerlendirmek	http://eds.a.ebscohost.com/eds/pdfviewer/pdfviewer?vid=0&sid=71ead641-f544-41e7-9dec-44cb27f39929%40sdc-v-sessmgr02 https://www.journalagent.com/phd/pdfs/PHD-81994-REVIEW-KARADAS.pdf https://www.youtube.com/watch?v=aSdcNJKTpow

10	Kişilik Bozuklukları ve Hemşirelik Yaklaşımları	ÖÇ5, ÖÇ7	TYYÇ-4, TYYÇ-9	Anlatma Örnek olay Tartışma Grup çalışması	Soru-Cevap Bilgisayar destekli öğretim Web tabanlı öğretim Ödev Kavram haritası Rol play	10 ar kişilik gruplar oluşturularak her bir grubun bir kişilik bozukluğunu tanıtan senaryo yazıp video çekmesi	https://dergipark.org.tr/tr/pub/mad/issue/35961/472712 https://search.proquest.com/docview/2220697530?pq-origsite=gscholar https://yandex.com.tr/video/preview?_=1574858381780&filmId=12579325838503444172&from=tabbar&reqid=1574858472718537-663292927625041608825927-sas1-8299-V&suggest_reqid=719564054157263450883923371764734&text=ki%C5%9Filik+bozuklu%C4%9Fu+film+yabanc%C4%B1
11	Madde ile İlişkili Bozukluklar, Bağımlılık Bozuklukları ve Hemşirelik Yaklaşımları	ÖÇ2, ÖÇ6	TYYÇ-5	Anlatma Bireysel çalışma Tartışma	Soru-Cevap Bilgisayar destekli öğretim Web tabanlı öğretim Ödev	Bağımlık dergisinin 20.cilt 4. sayısında yer alan çalışmaları okuyarak rapor hazırlama	https://dergipark.org.tr/tr/pub/bagimli/issue/37092/426822 http://www.openaccess.hacettepe.edu.tr:8080/xmlui/handle/11655/7668 https://dergipark.org.tr/tr/pub/bagimli/issue/48203

12	Ruh Sağlığı ve Psikiyatri Alanında Uygulanan Tedavi Yöntemleri, İlaç Uygulamaları ve Hemşirenin Sorumlulukları	ÖÇ2	TYYÇ-11	Anlatma	Bilgisayar destekli öğretim Web tabanlı öğretim Gözlem Ödev	Klinikte ilaç uygulamalarını gözlemleme Psikiyatri kliniğinde ilaç uygulamaları ile ilgili ek okumalar yapma Farmakodinamik temeller ile ilgili bilgi sahibi olma	https://youtu.be/JxGE6NKIwzA https://youtu.be/UZN3w3Uc098 https://www.journalagent.com/z4/download_fulltext.asp?pdire=phd&plng=tur&un=PHD-36855 http://www.psikofarmakoloji.org/pdf/9_2_1.pdf
13	Konsültasyon Liyezon Psikiyatrisi	ÖÇ5	TYYÇ-9	Anlatma Açıklama: Sunuş (anlatım) Bireysel çalışma buluş (örnek olay) stratejilerini kullanarak bilişsel ve duyuşsal öğrenme alanı geliştirme)	Bilgisayar destekli öğretim Web tabanlı öğretim Ödev	Psikiyatri dışı servislerde yatan hastaların sorunlarına KLP Hemşireliği kapsamında bakım verebilme Psikiyatri dışı servislerde kalan hastalarda psikiyatrik belirti bulguları gözlemleme	http://eskidergi.cumhuriyet.edu.tr/makale/1124.pdf https://dergipark.org.tr/ataunihem/issue/2631/33853

14	Beslenme-Yeme Bozuklukları ve Hemşirelik Yaklaşımları	ÖÇ1	TYYÇ-6	Anlatma	Soru-Cevap Bilgisayar destekli öğretim Web tabanlı öğretim Ödev	Yeme bozukluklarına ilişkin makaleyi okuma	Yücel, B. (2009). Estetik bir kaygıdan hastalığa uzanan yol: yeme bozuklukları. <i>İlk Söz</i> . http://timucinoral.com/PDF/Manik-Depresiften%20İki%20Uclu%20Bozukluga.pdf#page=45
15	Uyku- Uyanıklık Bozuklukları ve Hemşirelik Yaklaşımları	ÖÇ1	TYYÇ-2	Anlatma Bireysel çalışma Tartışma	Soru-Cevap Bilgisayar destekli öğretim Web tabanlı öğretim Ödev	Uyku bozukluklarına ilişkin olgu sunumunu okuma	http://www.dusunenadamdergisi.org/tr/DergiPdf/DUSUNEN_ADAM_DERGISI_c144f7015c204afc8d7cbc5feef83080.pdf

4. UYGULAMA REHBERLERİ

4.1. RUH SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ HASTA GÖZLEMİ İŞLEM BASAMAKLARI

1.Hastanın davranışlarını, davranıştaki değişmeler anlamında gözleme: Hastanın hareketlerinin hızlanması, yavaşlaması, ağlama, saldırganlık, ilaç yan etkilerine bağlı olabilecek bazı belirtiler (tremor, akatizi, parkinsonizm vb.)

2. Gözlem yaparken objektif olma:

Hastanın var olan davranışlarını gözleme ve not etme

3.Gözlemi sürekli yapma: Hastayı birlikte olunan zaman dilimi boyunca gözlemleme

4. Gözlem yaparken bireyi bütüncül olarak değerlendirme:

Hastayı aşağıdaki kriterlerle sistematik bir şekilde gözlemleme

- Genel Görünüm: Bireyin giyim tarzı, temizliğine gösterdiği özen (saçlarını taraması, tıraş olması, dişlerini fırçalaması vb.)
- Yüz ifadesi: Neşeli, çökkün, öfkeli
- Motor davranışları: yerinde duramama, aşırı hareket ya da hareketsizlik, postür vb.
- Konuşma: Hızlanma, yavaşlama, konuşmama
- Konuşma içeriği: Sözcüklerin anlaşılmanması, birbiriyle bağlantısız ifadeler, konudan konuya atlamalar, kelime salatası)
- Düşünce-algılama içeriği: Kuşku, korku, geçmiş dışı düşüncenin varlığı vb.
- Uyku: Gün içinde uyuklama, gece yeterince uyuma
- Yeme-içme: Verilen yemeği bitirme, yemeğini kendi kendine yiyebilme

4.2. PSİKİYATRİ KLİNİKLERİ UYGULAMA BECERİ LİSTESİ

BECERİLER	PSİKİYATRİ HEMŞİRELİĞİ
Sağlık bakım ünitesine rutin kabul	
Taburculuk	
Beden ısısını ölçme: aksiler yol	
Nabız değerlendirilmesi: radial arter yolu	
Arterial kan basıncı ölçme: brakial arterden (oskültasyon yöntemi)	
Arterial kan basıncı ölçme:radial arterden palpasyon yöntemi)	
Medikal/ Sosyal/ Hijyenik el yıkama	
Banyo ve duşa yardım	
Ayak ve tırnak bakımı	
Oral ve parenteral tedavide kullanılan ilaç / malzemelerin güvenliği	
Terapi seanslarına katılım	
Psikososyal aktivite düzenleme ve yönetme	
Hasta vizitlerine katılım	
Şizofreni ve Diğer Psikotik Bozukluğu olan hasta izlemi	
İkiuçlu (Bipolar) ve İlişkili Bozukluğu olan hasta izlemi	
Depresyonu olan hasta izlemi	
Anksiyete Bozukluğu olan hasta izlemi	

Obsesif Kompulsif Bozukluğu ve İlişkili Bozukluğu olan hasta izlemi	
Travma ve Tetikleyici Etkenle İlişkili Bozukluğu olan hasta izlemi	
Dissosiyasyon Bozukluğu olan hasta izlemi	
Bedensel Belirti Bozukluğu ve İlişkili Bozukluğu olan hasta izlemi	
Madde İle İlişkili Bozukluklar ve Bağımlılık Bozukluğu olan hasta izlemi	
Kişilik Bozukluğu olan hasta izlemi	
Beslenme ve Yeme Bozukluğu olan hasta izlemi	
EKT ye giden hastanın takip ve bakımı	
Hasta ve yakınına psikoeğitim verme	
Hasta ev yakınına taburculuğa hazırlama	

Tarih:

Klinik Adı:

Değerlendirenin Adı Soyadı:

İmza:

4.3. UYGULAMA DEĞERLENDİRME FORMU

A-Profesyonel Davranışlar	10
Uygulamaya devam etme ve çalışma saatlerine uyma	
Kişisel görünüm, üniforma düzeni	
Sorumluluk alabilme	
Güvenilirlik	
Motivasyon	
Eleştirilere karşı tutumu	
Karar verme yeteneği	
Eksiklerini fark etme, hatalarını düzeltmek için çaba gösterme	
Okul ve hastane/sağlık ocağı kurallarına uyma	
Liderlik	
Diğer	
B-Kişiler Arası İlişkiler	10
Bakım verdiği hasta/sağlıklı birey ve ailesi ile sağlıklı ve güven verici ilişki kurma	
Sağlık ekibi üyeleri ile uyumlu ve saygılı ilişki kurma	
Arkadaşları ile uyum içinde çalışma	
Öğretim elemanı ile sağlıklı ilişki kurma	
Diğer	
C-Sağlık eğitimi ve araştırma*	10
Bakım verdiği birey ve ailesinin sağlık eğitimi gereksinimini belirleme	
Sağlık eğitimini planlama, uygulama	
Sağlık eğitiminde uygun teknik ve araçları kullanabilme	
Sağlık eğitimi için materyal geliştirme	
Çalıştığı alan ile ilgili araştırmaları takip etmesi	
Kanıt dayalı araştırma sonuçlarını kullanması	
Uygulama alanındaki bir sorunun çözüm için bilimsel araştırma ilkelerini kullanması	
Taburculuk eğitimi	
Diğer	
D-Uygulama Becerileri**	35
E-Bakım Planı:	35

Tarih:

Klinik Adı:

Değerlendirenin Adı Soyadı:

İmza:

5. KLİNİK ÇALIŞMA İLKELERİ

I. Uygulamada “Erzurum Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Uygulamalı Dersler İlke ve Esasları’nda belirtilen ilkelere uygun olarak üniforma giyilmesi ve öğrenci kimlik kartının üniforma üzerine takılması zorunludur.

II. Uygulama T.C. Sağlık Bakanlığı Erzurum Şehir Hastanesi ve Erzurum Toplum Ruh Sağlığı Merkezi’nde yürütülmektedir. Klinik uygulamalarda çalışma saatlerine uyulması zorunludur.

III. Öğrencilerden;

- Kliniğe ilk geldiklerinde servisin fizik ortamını, yapılan uygulamaları ve ortamı tanımaya çalışmaları,
- 1-2 hastanın bakımının sorumluluğunu almaları,
- Düzenli veri toplamaları, hastalara yönelik formları klinik uygulamaya başlar başlamaz (verinin niteliğine göre ve hastanın durumu uygunsa) doldurulmaya başlanmalı ve birincil, ikincil ve üçüncül koruma düzeylerini içeren hemşirelik bakım planını yapmaları, uygulamaları ve kayıt etmeleri,
- Bireylerin bakım gereksinimlerini belirleyerek, bakımları düzenli olarak uygulamaları,
- Sorumluluğu altındaki hastalar ile ilgili değişme ve gelişmelerden öğretim elemanı, klinik hemşire ve/veya doktorlarını haberdar etmeleri,
- Uygulamalarda ekip iş birliği içinde çalışmaları, sabah ve akşam bakımını verdikleri bireylerin teslimlerine ve vizitlerine katılmaları,
- Birey ve aileyi olabildiğince bakıma katabilmeleri,
- Hastalarını taburculuğa hazırlamaları
- Uygulamaya gelineemediği zamanlarda veri toplama formları ve bakım planlarını, ilgili öğretim elemanına teslim etmeleri ya da iletmeleri
- Klinik çalışmalarda mesleki etik ilkelere bağlı kalmaları ve Kişisel Verilerin Korunması Kanununa (KVKK) uygun davranmaları beklenmektedir.
- Tüm kliniklerde bakım planı hazırlanacaktır.

6. RUH SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ BAKIM PLANI FORMU

1. GENEL BİLGİLER

Hastanın Adı-Soyadı:

Adres:

Yaşı:

Hastaneye yatış tarihi:

Medeni durumu:

Görüşmenin yapıldığı tarih:

Eğitim düzeyi:

Gerektiğinde başvurulacak kişi:

2. SAĞLIK-HASTALIK ÖYKÜSÜ

Hastaneye geliş nedeni:

Şu anki yakınmaları ve mevcut durumu:

Hastalığın fiziksel ya da psikiyatrik aciliyeti:

Hastalığın başlangıcı (zamanı, şekli, başlatan faktörler, belirtilerin seyri, tedavinin etkisi):

Mevcut risk faktörleri:

- İntihar girişimi:
- İntihar dışında kendine zarar verici davranışlar:
- Agresif davranış:
- Hastaneden kaçma potansiyeli:

Hastanın kendi sağlık durumunu algılaması:

Bakım verenin (varsa) hastanın sağlık durumunu algılaması:

Geçmiş ve řu anki sağlıkla ilgili yardım arama davranışları:

řu anda uygulanan tedaviler ve ilaçlar:

Kullanılan ilaçların yan etkileri:

Hastanın tedaviye uyum düzeyi:

3. FİZİKSEL DURUM DEĞERLENDİRMESİ

- İlaç madde kullanma alışkanlığı:
- Yeme davranışları (reddetme- aşırı yeme)
- Boşaltım alışkanlıkları:
- Fiziksel hareketlilik:
- Günlük aktiviteleri bağımsız yapabilme durumu:
- Yaşam bulgular ve diğeri fiziksel özellikler (ödem, siyanoz, öksürük vb.)

4. RUHSAL DURUM DEĞERLENDİRMESİ

- Genel davranış, görünüm, tutum (görünümün yaşa uygunluğu, giyim özellikleri, kişisel hijyeni, postürü, yüz ifadesi vb.):

- Konuşma özellikleri (hızı, mutizim, blok, fikir uçuşması vb.):

- Duygusal durumu (küntülük, aşırı duygulanım, uygunsuz duygulanım, anksiyete, öfke vb.):

- Düşünce içeriği (sanrı, obsesyon, fobiler vb.):

- Algılama (Halüsinasyon, ilizyon vb.):

- Oryantasyon (kişi, yer, zaman vb.):

- Bellek (amnezi, hiperamnezi, deja vü, James vu vb.):

- Genel entelektüel düzey (bilgiyi depolama, yorumlama ve değerlendirme becerileri vb.)
- Bilinç (konfüzyon, laterji, stupor vb.):
- İçgörü (hastanın hastalığının farkında olması, hastalığını kabul etmesi ve tedavi araması durumudur):
- Benlik kavramı (hastanın kendini nasıl tanımladığı, beden imajı, benlik saygısı vb.):
- Baş etme davranışları (baş etmede kullandığı yöntemler, destek kaynakları, kullandığı uygunsuz başa çıkma yöntemleri vb.)
- Savunma mekanizmaları (hastanın kullandığı mevcut savunma mekanizmaları):

5. ÖZGEÇMİŞİ VE GELİŞİM ÖYKÜSÜ

- Doğum öyküsü:
- Geçirdiği hastalıklar:
- Eğitim ve iş yaşantısı:

- Askerlik yaşantısı:
- Cinsellik ve evlilik yaşantısı ve ebeveynlik problemleri:

6. AİLE VE SOSYAL ÖYKÜ

- Aile yapısı, ev ortamı, önceki fiziksel ve ruhsal sağlık durumu, ailenin ekonomik durumu, aile bireylerinin özellikleri, aile içi ilişkiler, ailede var olan problemler, ailede yaşanan krizler, ailenin dinsel ve kültürel eğilimleri vb.):

7. HEMŞİRELİK ÖYKÜSÜ, HEMŞİRENİN HASTAYA İLİŞKİN GÖZLEM VE YORUMLARI

HEMŞİRELİK TANISI	ETİYOLOJİ	BELİRTİ VE SEMPATOM	AMAÇ VE BEKLENEN HASTA SONUÇLARI	HEMŞİRELİK GİRİŐİMLERİ	DEĞERLENDİRME

HEMŞİRELİK TANISI	ETİYOLOJİ	BELİRTİ VE SEMPATOM	AMAÇ VE BEKLENEN HASTA SONUÇLARI	HEMŞİRELİK GİRİŐİMLERİ	DEĞERLENDİRME

8. TABURCULUK PLANI